Dosarul nr. 1ra-1212/2016

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

28 septembrie 2016 **mun. Chișinău**

Colegiul penal în următoarea componență:
Președinte – Petru Ursache,
Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocații Marian Ion și Hîncu Sergiu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, în cauza penală în privința lui

Canuda Vasile Ion, născut la 04 iunie 1960, originar și domiciliat or. Nisporeni, str. I. Creangă, 59.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 04.06.2015 – 16.12.2015;
Instanța de apel: 14.01.2016 – 09.03.2016;
Instanța de recurs: 17.05.2016 – 28.09.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 decembrie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală,* Canuda Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 19 decembrie 2014, aproximativ la ora 09:45, fiind la volanul automobilului model „Mercedes Benz 614 CDI”, n/î NS AR 217, care circula pe ruta Chișinău - Nisporeni, în timpul deplasării nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalităților de conducere a vehiculului, ignorând prevederile pct. 45 al Regulamentului circulației rutiere, deplasându-se pe str. Tighina, mun. Chișinău și efectuând manevra de virare la dreapta pe str. Mitropolit Varlaam, a tamponat pietonul Cioban Maria, traversând cu roata din față-dreapta peste piciorul stâng al acesteia.

În rezultatul accidentului rutier, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 365/D din 13 februarie 2015, pietonului Cioban Maria i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

3. ***Procurorul,*** a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului, pentru săvârșirea infracțiunii art. 264

alin. (3) lit. a) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 3 (trei) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 (unu) an, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului, a invocat că prima instanță a dat o apreciere corectă probelor însă pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă în raport cu relațiile sociale periclitate prin săvârșirea infracțiunii. De asemenea, apelantul a invocat că prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost admisă cererea de apel, casată sentința în latura stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: lui Canuda Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 364^1 alin. (8) Cod de procedură penală, 3 (trei) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 (unu) an.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 (unu) an.

4.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a menționat, că prima instanță a aplicat eronat prevederile art. 79 Cod penal, or circumstanțele la care s-a făcut trimitere în sentință reprezintă împrejurări obișnuite, care sunt prezente și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi atribuite la categoria celor excepționale.

Cu referire la prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a specificat, că prima instanță urma să țină cont de faptul că, inculpatul Canuda Vasile, deși nu are antecedente penale, a săvârșit o infracțiune gravă, în rezultatul căreia părții vătămate Cioban Maria i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

Mai mult, inculpatul activa în calitate de șofer al unui mijloc de transport în comun, circumstanțe care repetat denotă că, în speță nu sunt aplicabile prevederile art. 79 Cod penal, respectiv prima instanță incorect a luat în considerație la stabilirea pedepsei că inculpatul are la întreținere un copil minor, dar și faptul că, în virtutea muncii pe care o îndeplinește are necesitatea de a conduce automobilul.

Prin urmare, reținând că inculpatul a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, ținând cont de prescripțiile art. 61 alin. (2) Cod penal, de faptul că la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că, o pedeapsă neprivativă de libertate nu ar duce la corectarea inculpatului, că în speță nu sunt temeiuri de aplicare a dispozițiilor art. 79 Cod penal, acordând eficiență deplină prevederilor art. 364^1 alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a stabilit inculpatului Canuda Vasile, pedeapsa închisorii pe termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an.

Totodată, ținând cont de aspectele că inculpatul și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, că anterior nu a fost condamnat și a solicitat examinarea pricinii în procedura simplificată, a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, instanța de apel a dispus suspendarea executării pedepsei închisorii pentru perioada de probațiune de 1 an.

5. ***Avocatul Marian Ion în numele inculpatului,*** fără a indica expres un temei pentru declararea recursului din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței, care în opinia lui este temeinică și legală.

Consideră recurentul, că prima instanță la individualizarea pedepsei penale, corect a luat în considerație că inculpatul a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, astfel beneficiind de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă, de personalitatea inculpatului, care a recunoscut vinovăția, se căiește sincer în cele săvârșite, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, nu prezintă pericol social, a restituit prejudiciul material, nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv la locul de muncă, este angajat în câmpul muncii, a săvârșit o infracțiune gravă din imprudență.

Drept circumstanțe atenuante, corect au fost reținute recunoașterea vinovăției și căința sinceră, repararea prejudiciului cauzat părții vătămate în sumă de 17000 lei, prezența la întreținerea inculpatului a unui copil minor.

Astfel, susține recurentul că pedeapsa stabilită inculpatului cu aplicarea art. 79 Cod penal, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, deoarece inculpatul activează în calitate de șofer, aceasta fiind unica sursă de existență pentru întreținerea copilului minor, precum și concluzia că reeducarea inculpatului Canuda Vasile va fi posibilă și fără izolarea acestuia de societate, stabilindu-i o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este absolut legală și întemeiată.

5.1. ***Avocatul Hîncu Sergiu în numele inculpatului,*** în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței ca fiind legală și întemeiată.

În motivarea recursului, a menționat că inculpatul Canuda Vasile a săvârșit o infracțiune din imprudență și de la faza incipientă a urmăririi penale a recunoscut vina și a conștientizat fapta săvârșită, solicitând examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art. 364^1 Cod de procedură penală.

Totodată, inculpatul a reparat integral prejudiciul cauzat părții vătămate Cioban Maria, care nu are pretenții materiale și morale față de Canuda Vasile, inculpatul anterior nu a fost atras la răspundere penală, la locul de trai și de muncă se caracterizează pozitiv, activează în calitate de șofer în transportul de pasageri mai mult de 20 ani, nefiind implicat în accidente rutiere.

Evidențiază, că instanța de apel nu a luat în considerație că locul săvârșirii accidentului rutier este în regiunea Gării auto și a Pieței centrale din mun. Chișinău, unde deși conducătorii auto au atenție sporită asupra traficului, pietonii dau dovadă de incorectitudine în traversarea carosabilului, această zonă fiind aglomerată din punct de vedere a traficului rutier și a traficului de pietoni în perioada sărbătorilor de iarnă, iar vânzătorii de mărfuri din care face parte și partea vătămată Cioban Maria se îmbulzesc asupra autocarelor și microbuzelor pentru a-și vinde marfa.

Susține, că prima instanță corect a dat apreciere probelor administrate și examinate, a ținut cont de persoana făptuitorului în timpul și după săvârșirea infracțiunii, astfel ajungând la concluzia că există toate circumstanțele pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal și la individualizarea pedepsei corect nu a fost aplicată pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, considerând că își va atinge scopul asupra restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea de săvârșirea noilor infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

6. Procurorul, a depus referință cu privire la recursurile apărării, solicitând respingerea acestora și menținerea deciziei contestate, din motiv că la adoptarea acesteia, instanța de apel a respectat principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și criteriile

generale de individualizare a pedepsei penale, corect aplicând în privința inculpatului și pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor apărării în raport cu materialele cauzei, ținând cont de argumentele expuse în referință, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Cu referire la speța examinată, Colegiul penal evidențiază, că deși în conținutul recursului declarat de avocatul Marian Ion în numele inculpatului, nu a fost indicat concret un temei din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar avocatul Hîncu Sergiu în numele inculpatului, a invocat drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, reieșind din argumentele invocate, instanța de recurs constată că recurenții critică decizia instanței de apel sub aspectul individualizării pedepsei, fiind semnalat temeiul de casare prevăzut de pct. 10) al normei indicate, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Examinând argumentele formulate de avocații Marian Ion și Hîncu Sergiu în numele inculpatului, Colegiul penal concluzionează asupra netemeiniciei acestora, din următoarele motive.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului,

precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În conformitate cu art. 79 Cod penal, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând în considerare personalitatea vinovatului, în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

În spiritul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului.

Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale.

Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate - I, II (persoana cu dizabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră).

În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

Cu referire la speța dedusă judecății, Colegiul penal conchide, că instanța de apel corect a constatat că prima instanță neîntemeiat a luat în considerație la capitolul individualizării pedepsei, „circumstanțele excepționale”, că inculpatul are la întreținere un copil minor, și de specificul muncii acestuia în calitate de conducător auto, concluzionând că aceasta este unica sursă de existență pentru întreținerea copilului minor, or circumstanțele la care s-a făcut trimitere în sentință reprezintă împrejurări obișnuite, care sunt prezente și caracterizează majoritatea cetățenilor.

Ținând cont de explicațiile din literatura de specialitate privind condițiile aplicării circumstanțelor excepționale, dar și potrivit practicii unitare în domeniu, instanța de recurs remarcă corectitudinea concluziei instanței de apel privind lipsa temeiurilor de aplicare în speță a prevederilor art. 79 Cod penal.

Așadar, reieșind din faptul, că inculpatul Canuda Vasile a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, care prevede pedeapsa închisorii de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de până la 4 ani, infracțiune care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, instanța de apel cu respectarea prescripțiilor statuate la art. 364^1 alin. (8) Cod de procedură penală, corect a stabilit inculpatului, pedeapsa

închisorii pe termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an.

Totodată, reținând în speță că inculpatul și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, că anterior nu a fost condamnat și a solicitat examinarea pricinii în procedura simplificată, a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, instanța de apel corect a dispus și suspendarea executării pedepsei închisorii conform art. 90 Cod penal, pentru perioada de probațiune pe termen de 1 an.

Față de cele descrise mai sus, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75, Cod penal, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria infracțiunilor grave, de persoana inculpatului, care a recunoscut vina, se căiește sincer de cele săvârșite, anterior nu a fost judecat, de lipsa circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea penală, de exigențele individualizării pedepsei penale și just a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc în condițiile aplicării unei pedepse neprivative de libertate, cu aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an, ce va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea de săvârșirea noilor infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de avocații Marian Ion și Hîncu Sergiu în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocații Marian Ion și Hîncu Sergiu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, în cauza penală în privința lui ***Canuda Vasile Ion,*** ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 octombrie 2016.

Președinte Petru Ursache

Judecătorii Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev